

N:o 39.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 9 Maj 1880.
— — — — Andra Kammaren den 9 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om gäldandet af sådan ersättning, som omförmäles i 13 kapitlet Skiftesstadgan.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 38).

S. A. K.

Då vid laga skifte en delegare nödgas utflytta eller afstå odlad jord mot ouppodlad, bättre häfdad mot sämre häfdad, eller skogbeväxt mark mot mindre skogbeväxt, tillägges honom, jemlikt 13 kapitlet skiftesstadgan, viss ersättning att gäldas af den eller de delegare, åt hvilka sålunda på hans bekostnad beredes en fördel. Intet kan väl då vara mera berättigadt, än den förstnämndes anspråk att ega full trygghet för utbekommande af denna ersättning, som är afsedd att utjemna skilnaden i värde emellan den lott, han genom skiftet tvingas att afstå, och den, han genom skiftet får i utbyte. Det lider icke heller tvifvel, att, när ett så beskaffadt tvunget egoutbyte — oftast påkallande en sådan mellangift, som nyssnämnda ersättning i sjelfva verket utgör — genom skiftesstadgan påbjöds, det ansetts ligga så i sakens natur, att denna ersättning skulle under alla förhållanden utgå ur den ersättningsskyldiges nya egolott, att derom icke erfordrades annan och tydligare bestämmelse än skiftesstadgans föreskrift om ersättningens gäldande. Också har under en lång tid en sådan tolkning gjort sig allmänt gällande, lika som den ännu i många fall torde fortfara att göra. Men på senare tider hafva skiljaktiga meningar yppats i fråga derom, dels huruvida ersättning af omförmälda beskaffenhet fortfar att vidlåda den ersättningsskyldiges jord, äfven sedan den efter skiftet blifvit försäld, dels ock huruvida ersättningen bör utgå

med förmånsrätt framför annan gäld. Dessa frågor hafva någon gång blifvit efter rättegång afgjorda mot den till ersättning berättigades intresse. Den förhöjning i värde, som, på hans bekostnad, den ersättningsskyldiges hemmanslott genom skiftet erhållit, har således kommit denne eller hans rättsinnehafvare utan motsvarande ersättning till godo. Att detta är stridande mot rätt och billighet, torde vara uppenbart.

Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet skett, har derföre funnit närmare bestämmelser erforderliga till tryggheten af skiftesdelegares rätt att utbetala sådant vid skifte dem tillerkänt bidrag eller ersättning, som omförmäles i 13 kapitlet skiftesstadgan; men då för en fullt tillfredsställande lösning af den väl icke synnerligen omfattande, men med afseende å sina verkningar grannliga frågan erfordras mera tid och omsigt, än Riksdagen kunnat deråt egna, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till författning i syfte att bereda större säkerhet, än för närvarande eger rum, för utbetalande af sådant bidrag eller sådan ersättning, som omförmäles i 13 kapitlet af Kongl. Stadgan om skiftesverket i riket den 9 November 1866.

Riksdagen framhårdar o. s. v.

Stockholm den 9 Maj 1880.
